

UYGUR TÜRKLERİNE KARŞI UYGULANAN MEZALİM

Tamara ALTAYLI

Uzun yıllardan bu yana Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nde yaşayan Uygurlara karşı sindirme ve yıldırma politikaları uygulayan Çin yönetimi yaklaşık 18 ay önce bu alanda yeni bir sayfa açarak adeta bu otoktonik halkı asimile etmek için and içmiştir. Bu amaca yönelik olarak bir çok kamplar kurularak Sincan'ın çeşitli bölgelerinden ailelerinden koparılan ahali zor şartlar altında hayatlarını idame ettirmeye çalışmaktadır. Bir çok kaynakta Uygur Türkleri kavramı yerine Müslüman kavramı tercih edilse de aşağıda dile getirilecek olan zulümlere maruz kalanlar söz gelimi Dunganlar (Çinli Müslümanlar) değildir. Çin yönetiminin yaptığı bu zulümlerden özellikle Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nde yaşayan Türk halklarının (Uygurlar, Kazaklar, Kırgızlar ve Özbekler vb.) etkilendiğini söylemek mümkündür.

Bu amaca yönelik olarak Sincan Uygur Özerk Bölgesi'ndeki merkezlerde silah ve mühimmat toplanmıştır. Sincan Parti Sekreteri Chen Quanguo'nun kamplarla ilgili olarak "okul gibi eğitim vermeli, askeriye gibi yönetilmeli, cezaevi gibi savunulmalı" şeklinde beyanat vermiştir. Pekin'in mesleki eğitim verildiğini savunduğu kamplardan sorumlu yerel yönetimin 2018 başında 2.768 polis copu, 550 elektro şok cihazı, 1.367 çift kelepçe ve 2.792 kutu biber gazı satın aldığı ortaya çıktı. Ayrıca Nisan 2017'den sonra söz konusu merkezler için satın alınan malzemeler arasında gelişmiş gözetleme sistemleri, öğrencileri sınıflarda kayıt altına alacak kameralar, dikenli teller, telefon görüşmelerini dinlemeyi sağlayan sistemler ve kızılötesi izleme cihazları da bulunuyor. Basından elde edilen bilgilere göre biber gazı, şok tabancası, elektro şok aletleriyle donatılmış binlerce görevli, güvenlik kameralarıyla donatılmış merkezlerdeki 'öğrenciler' üzerinde sıkı kontrol sağlıyor.

Aslında Çin yönetiminin ırkçı politikalarını Sincan Parti Sekreteri Chen Quanguo'nun kamplarda tutulan Uygur Türkleri üzerine sarf ettiği aşağıdaki ifadeler açık bir şekilde ortaya koymaktadır. 'Yeni, daha iyi bir Çin vatandaşı yetiştirmek için soylarını yok edin, köklerini kurutun, bağlantılarını koparın'.

Çin'in 2014'te 'terörizme' karşı başlattığı kampanya çerçevesinde 2017'nin başlarında Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nde 'eğitim merkezleri' kurulmuştur. Bu tesislerin maliyetininin 432 milyon dolar olduğu tahmin ediliyor. Ayrıca 2018'in başında sadece Hotan bölgesinin mesleki eğitim bürosu yaklaşık 200.000 Çince dilbilgisi kitabı ve 11.000 çift ayakkabı siparişi verdi. Çin devlet televizyonu CCTV'de geçtiğimiz hafta bölgedeki 181 merkezden birinde üniforma giyen 'öğrencilerin' Mandarin dili öğrendiklerini, geleneksel örgü, dokuma ve yemek pişirme eğitimi aldıklarını gösteren bir program yayımlandı.

Diğer yandan Birleşmiş Milletler'in (BM) Çin'de 1.000.000 Türk halkının kamplarda kötü şartlar altında tutulduğunu açıklamasının ardından Pekin yönetimi kendini savunarak 'bu merkezlerde mesleki eğitim verildiğini ve bu durumun bölgedeki ekonomik büyüme ve sosyal hareketlilik politikasının bir parçası olduğunu' duyurmuştur.

Başta BM uzmanları olmak üzere, insan hakları grupları ve birçok ülke Çin'de çoğunluğu Müslüman azınlıklardan oluşan Uygur Özerk Bölgesi'nde insanların toplama kamplarında zorla alıkonulduğuna dikkat çekiyor. İnsan hakları ihlali iddialarını reddeden Pekin yönetimi ise bölgedeki 'köktencilere ve bölücülere' karşı mücadele kapsamında eğitim kampları kurulduğunu savunuyor. Birleşmiş Milletler Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılması Komitesi'nin İsviçre'nin Cenevre kentinde Ağustos ayında düzenlediği toplantıda yayınlanan raporda Çin'in Uygurlar ve diğer Müslüman azınlıklardan 1.000.000 kişiyi gizli askeri kamplarda tuttuğu açıklamıştı.

Binlerce Türk halkının bu kamplara atılmasının nedeni, bölgenin doğal kaynaklar açısından çok zengin olması ve konum olarak İpek Yolu kavşağında bulunması ve en önemlisi de Uygur ve Kazak gibi Türk halklarının Çin istilasını kabul etmeyerek hep özgürlük arayışı içinde olmalarıdır. Çin'in Sincan Bölgesi'nde senelerdir sürdürdüğü asimilasyon politikasının başarısızlığa uğraması üzerine bu ülke yöneticileri kültürel asimilasyon ve milli soykırım politikasına başvurmuşlardır. İşte söz konusu kamplar Çin yönetiminin Sincan bölgesinde yaşayan Türk soylu halkları asimile etmek için can havliyle son bir hamle yapmasından başka bir şey değildir. Çin yönetiminin bu çabaları beyhude bir girişimdir ve bu zulümler muhakkak ki Uygur Türklerinin kendi kimliklerine daha sıkı bir şekilde sarılmalarına yol açacaktır.